

นคสส
NAKORNTHON
HOSPITAL

ตรวจยีนให้รู้ก่อนใช้ยา ลดเสี่ยงแพ้ยา ปรับยาให้เหมาะ

ศูนย์ : ศูนย์อายุรกรรม

บทความโดยแพทย์ : นพ. ภาณุวัฒน์ วงศ์ตระกูลเรือง

ยา เป็น 1 ในปัจจัย 4 ของทุกคน เมื่อเจ็บป่วยย่อมต้องได้รับการรักษาด้วยยาเป็นอันดับแรก เพื่อให้อาการเจ็บป่วยหายดี หรือจะตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาที่แตกต่างกัน โดยสิ่งที่คุณค่าการตอบสนองนี้ก็คือ “ยีน” ซึ่งแต่ละคนนั้นจะมีลักษณะยีนที่แตกต่างกัน แม้ผู้ป่วยที่เป็นโรคเดียวกัน ไข้ยาเหมือนกันแต่อาจจะได้ผลที่แตกต่างกัน ฉะนั้น “การตรวจพันธุกรรมยา” จึงเป็นทางเลือกที่ปรับยาให้เหมาะสม รวมทั้งลดโอกาสการแพ้ยา เพื่อประสิทธิภาพสูงสุด

ทำไม? ต้องตรวจยีนก่อนใช้ยา

ยีน (Gene) คือ หน่วยควบคุมลักษณะทางพันธุกรรมต่างๆ ในร่างกายของสิ่งมีชีวิต เช่น สีตา สีผม ไปจนถึงการตอบสนองต่อยา และสามารถถ่ายทอดไปยังลูกหลานต่อไปได้ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมียีนที่แตกต่างกันไป หากเราสามารถตรวจยีน ก่อนรับการรักษา ก็จะช่วยให้บุคลากรทางการแพทย์สามารถเลือกยาที่เหมาะสมกับตัวเรา และจ่ายยาให้เราในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลลดผลข้างเคียงจากการใช้ยา และลดอาการแพ้ยาได้

หากผู้ป่วยมิได้ตรวจยีนก่อนใช้ยา หรือ การตรวจพันธุกรรมยา อาจก่อให้เกิดการเสี่ยงต่ออาการแพ้ยา มีปฏิกิริยาเชิงลบในก และอาจจะทำให้เกิดภาวะเสี่ยงอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตได้ หรือผู้ป่วยบางรายมียีนที่ไม่สังเคราะห์ตัวยา หรือสารที่ดีในยาได้ จึงโอกาสในการรักษาที่เป็นผลดีต่อประสิทธิภาพที่ดีจะถูกกลดลง

การตรวจยีนช่วยลดแพ้ยาจริงไหม?

การแพ้ยา เป็นการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกันภายในร่างกายที่มีต่อยา เมื่อร่างกายมองว่ายา คือสิ่งแปลกปลอมที่ต้องกำจัด แต่หากมีการตอบสนองที่มากเกินไปอาจส่งผลเสียตามมา เช่น มีผื่นขึ้น ริมฝีปากบวม ผิวหนังหลุดลอก หรือเกิดความผิดปกติจนอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต

โดยส่วนใหญ่ แนวทางป้องกันการแพ้ยา คือ ต้องทราบก่อนว่าผู้ป่วยเคยมีประวัติแพ้ยาชนิดใด แล้วอาจทำนายโอกาสการแพ้ยา อย่างไรก็ตาม วิธีนี้มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ไม่สามารถรู้อย่างแน่ชัดว่าผู้ป่วยแพ้ต่อโครงสร้างส่วนใดของยา และไม่สามารถทำนายหรือป้องกันการแพ้ยาในกรณี que ผู้ป่วยได้รับยานั้นเป็นครั้งแรก จึงทำได้เพียงติดตามผลระหว่างใช้ยา และหากอาการแพ้มีความรุนแรงมาก อาจเป็นอันตรายถึงชีวิตและยังต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการรักษา

ยีน มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ดีเอ็นเอ (DNA) ซึ่งเป็นสารพันธุกรรมภายในเซลล์ โดยยีนทำหน้าที่ถ่ายทอดคำสั่งให้ร่างกายสร้างโปรตีน หากมีการกลายพันธุ์ของยีนบางชนิด อาจทำให้มีการกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายมากกว่าปกติจนเกิดภาวะภูมิไวเกิน การตรวจพันธุกรรมยา สามารถพบยีนที่มีความสัมพันธ์กับอาการแพ้รุนแรงจากยาได้ และยังช่วยป้องกันการแพ้ยารุนแรงได้ จึงมีประโยชน์ทั้งด้านความปลอดภัยและลดค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดจากการรักษาอาการแพ้ยาอีกด้วย

ใครบ้างที่ควรตรวจพันธุกรรมยา

การตรวจพันธุกรรมยา เป็นการตรวจระดับพันธุกรรมซึ่งช่วยทำนายการตอบสนองของร่างกายต่อยา ผลการตรวจช่วยให้แพทย์สามารถเลือกยาที่มีประสิทธิภาพให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างแม่นยำ ลดเวลาการลองผิดลองถูก และลดโอกาสเกิดอาการแพ้รุนแรง

- ผู้ที่ใช้ยาประจำหรือวางแผนการใช้ยา
- ผู้ที่มีโรคประจำตัวและใช้ยาหลายรายการ
- บุคคลทั่วไปที่ต้องการหลีกเลี่ยงผลข้างเคียง และเลือกใช้ยาได้อย่างแม่นยำ

การตรวจพันธุกรรมยาครอบคลุมยากี่ชนิด

- ยารักษาอาการภูมิแพ้
- ยาแก้ปวด
- ยาละลายลิ่มเลือด
- ยาลดไขมันในเลือด
- ยารักษาโรคหัวใจ
- ยากดภูมิคุ้มกัน
- ยารักษาการติดเชื้อ
- ยารักษามะเร็ง
- ยารักษาโรคกระเพาะ
- ยาจิตเวช
- ยานอนหลับ

การเตรียมตัวก่อนเก็บตัวอย่างตรวจพันธุกรรม

การตรวจพันธุกรรมยา จะใช้วิธีการเก็บเซลล์จากกระพุ้งแก้ม ผู้รับการตรวจจะต้องงดการรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม (งดการแปรงฟันหรือเคี้ยวหมากฝรั่ง) ก่อนเก็บตัวอย่าง 1 ชั่วโมง

อย่างไรก็ตามการตรวจพันธุกรรมยา สามารถช่วยให้ผู้ป่วยที่ต้องการใช้ยาป้องกันรักษาโรค ปรับยาให้เหมาะสม ระวังหากผู้ใดสนใจที่จะตรวจยีน (สารพันธุกรรม) เพื่อเลือกใช้และปรับขนาดยา หรือ มีปัญหาการแพ้ยา หรือต้องการทราบว่าท่านสามารถโทรปรึกษาก่อนเข้ารับบริการได้ที่ ศูนย์สุขภาพนครน โรงพยาบาลนครน โทร. 02-450-9999 ต่อ 100

.

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย